

CHANSON

h

VAR SUJET

AN HOSTIS LIPER.

Var tòn : *Ar Filouter fin.*

Me o ped, entrezoc'h, bretonet tostaet aman,
 A me a reyo va oll bosupl evit recitan
 Ar farç pleasant zo ariet, exempl eo er vrò,
 Arriet er blavez present er barouç Kenavò.

Goud a red pep hini ac'hanoc'h n'eo ket permetet,
 Denommi anoyou an dud en chanson a bet,
 Me o lez da sonjal da biou ez eo composet:
 An hini a sant caout gál ell e n'eum grafnet.

Me a goms demeus eun hostis a gare lipet
 En kement scóden ve 'ne dy e vèg ve fouret,
 Goud a ouïe conta d'an dud flibes a flabes,
 Evel-se dapé bannac'hou en he blijadures.

Pa nijè servichet an dud er sall da eva,
 En a lere eur fars bennac d'ho divertissa,
 Ar bambocher a voe contant eus a guement-se,
 Hac a lavar d'an hostis : « Azeid da eva eur banne. »

An hostis e voa eur liper, 'vel ma m'eus laret,
 Hac azea ganté ous taol, se voa e souhet,
 Presenti a ra e voeren deze hep dale:
 « D'ho yec'het, ma zud, emezan, evomp eur banne. »

Kement boutailad a deu ractal ve peet ,
An hostis a dastum arc'hant hag a ev bopret ,
Eur vicher demeus ar brava , se a zo plesant ,
Eva guin demeus e gao hac ouspen touch arc'hant.

Ar reman voa tri dén yaouank , mibien d'eus a dy ,
Voa ed d'en eun divertissa d'an osteliri ,
Keit a ma pad o arc'hant e zint bet servichet ,
Betec nav heur eus an nós o yalc'h a zo padet.

Pa voa dispignet o arc'hant o d'eus lavaret
D'an hostis rei deze en credit c'hoas eur voutaillet ,
An hostis a lavar dêze : « Poënt eo finissa ,
» Avancet eo an nós , it d'ar gueur da loja. »

Unan eus an tri dén yaouank a n'eus lavaret :
« Petra , emezàn , ma hostis , leret a sonjet ,
» Aboue eiz heur d'eus ar mintin c'hui a zo regalet ;
» M'ar d'oc'h dén brao peet bremant d'imp eur voutaillet. »

Ractal m'o d'eus laret d'an hostis pea boutaillet
En eur goler d'eus ar vrassa é a zo antreet :
« It emes ma zy , e mean , partiet ractall ,
» Rac me na n'oun ket decidet da rei deoc'hu regall. »

An eil a lere d'eguile pa voaint ed er meas :
« Bemde voar o tiski skiant , camaradet keas ,
» Goude beza græt honestis a cals dispignet
» Pa eo bet lipet hon arc'hant er meas z'oum taolet. »

Unan eus an tri dén yaouank a n'eus c'hoas lavaret :
« Tapet brao omp gant an hostis evel a velet ,
» Me a bromet déc'h , var va guir , ha m'en lavar scler ,
» Me a zizono an hostis da veza liper.

» Me ho ped , va c'hamaradet , dissul ar beure ,
» Da zonnet da dy al liper da eva eur banne ,
» A prest goude me arruo en eur gariolen
» Dre ma na c'houlennàn ket beza anavezet gant dén. »

E daou gamarad a n'eum gav d'ar sul ar beure
Hac int o laret d'ar liper : « Roit d'imp eur banne ,
» Ni a beo déc'h en avanç , aman ho poesson ,
» Hac evit ganimp eur bannac'h , canet d'imp eur són. »

An hostis a voa guel gontant a rejouisset
Pa n'eus guelet e voa kelo adarre da lipet ,
Mes ma nije bet gouveet voa vit e domach
E nije bet o servichet a leset e lipach.

Chetu ari hor c'hamarad en eur gariolen
Hep beza bet enep fêçon anavezet gant dén ,
Disken a ra en ty al liper , lojeiz a c'houlén ;
« Leket , e mean , 'no remis va c'hariolen .

» Leket va marc'h er marchossi a roit dezan bouet ,
» A bezit bopret dizourci , pèed sur a vefet ,
» Kerc'het eus ma c'hariolen dîn ma valijen
» Ma roïn arc'hant d'êc'h da gleinka en presañç daou dén .

» Dre ne allàn ket partial d'eus ac'han fete ,
» C'hui a zastumo va arc'hant d'in en sûrete ,
» Contet an é er fad , hostis , daou c'hant scouët a zo ,
» Ha pa mezo ezom , ganec'h me a c'houlénno . »

An hostis a gont an arc'hant , « Ya , emezàn ,
» Daou c'hant scouët a zo aneze , evel a velàn ,
» Aoutrou , me o ped , da veza dizourci a se ,
» Me o lakeïo 'bars em pres d'êc'h en sûrete . »

An hini voa sancet aoutrou a n'eus lavaret :
« Kerc'het dîn eur bannac'h , me a m'eus sec'het ,
» Goude c'hui a gleïnko va arc'hant en ho contouër ,
» Ne mo ket ezom aneze ken a vo ember . »

An hostis a voa eur liper , an oll voar er vrô ,
Mes a hent-all e voa honnest en he oll goncho ,
A nevoa ket disfiñç eus a zèn a bet
Se ra dezàn er moment-se beza bet tapet .

Keit a ma voa ed an hostis d'ar c'hao da vit guin
An aoutrou n'eus bet amzer da ober e dro fin ,
An daou c'hant scouët en d'eus boutet en e c'hodellou
A laket 'bars er valijen mein en ho flassou .

Pa arruas an hostis gant ar guin er sall ,
An aoutrou a bed anezàn da vonet ractall ,
Da gass e valijen d'e bres a retorn goude
Vit m'o deffont ar blijadur da eva eur banne .

Pa n'eus alc'houezet var ar valijen
D'ar sall zeo retornet, joaüs 'vel peb dén,
An aoutrou a lavar dezan : « Evomp eur banne,
» Ha canit d'emp eur ganouën var eun ton neve. »

E daou gamarad a lavar : « Poënt eo finissa
» Rac varc'hoas ar heure, aoutrou, ni a deuyo ama ;
» Varc'hoas ni guemero amzer d'en em explika
» Var ar pezh on d'eus lavaret amañ er heure ma. »

An deiz varlerc'h, d'eus ar heure, c'hari an daou dén,
Ma c'houlenjont gant an hostis hac e voa moyen
Da goms gant an aoutrou pehini voa 'ne dy lojet :
« Leret dezan c'homp ari a ni goël bresset. »

An hostis a lavar d'an aoutrou : « Daou dén zo amañ
» Hac a ziscouez beza presset, ervez a velañ ;
» An daou dén a voa amañ ganec'h dec'h, aoutrou,
» A n'eus c'hoant da barlant ouzoc'h evit afferiou. »

Pa arruas an aoutrou er sall e voe saludet :
« Bonjour, emeze, deoc'h aoutrou, a c'houi yac'h bopret, »
» Brao bras oün, eme an aoutrou, yac'h, evel peb hini,
» Digassit d'imp breman, hostis, friko d'hon dijuni. »

An hostis a zigas deze a kiq a bara
Hag ive boisson da eva, na vanke ket netra,
An aoutrou a lar d'an hostis : « It breman 'no tro
A lest ac'hanomp aman sioul 'vit hon affero. »

Eun anter-heur vad d'ar goude ho deveus scoët,
An hostis a c'houl digante : « Petra souetet ? »
An aoutrou a lavar dezan : « Digasset brema
» Ma valijen din ma mezo arc'hant d'ho peä. »

An hostis a redas d'he bress, ya hep dale,
Digas 'ra gantan ar valijen hac é bopret gué ;
An aoutrou a lavar dezan : « Contit, me ho ped,
» Goud a ouzoc'h voa aneze en Franc daou c'hant scoët. »

Pa n'eus digoret an hostis ar valijen ma
Na gavas 'bars en enni nemet mein da gonta,
Ma n'eum gav én bras estonet, a ma lár d'an aoutro :
« Uuan benac a renk bea c'hoariet din an dro. »

An aoutrou a c'ha en coler, dezan a lavar :

- « Te, mean, a zo eur filout, hac unan eb e bar,
- » Mad a voa din cavet testou (me d'ha vél ous ar groug),
- » Penevert-se voën tremenet ganet 'vit eur filout. »

An aoutrou a savas he vouëz hac a lavar dezan :

- « Te, mean, zo eur fripon, eul laër, var a velan,
- » Me a ya da gavet ar Juj 'vit ma vi punisset,
- » An dud man voar ma roët dide daou c'hant scuët. »

An hostis a lavar d'an aoutrou : « Me o ped

- » Na decriet ket ma zy, me a zo tapet,
- » Eur veac'h-all me vo furoc'h, din eo eun exempl,
- » Na destumin ken 'bars em press mein en plaç arc'hant.

- » Roët o poa din da gleinka dec'h o taou c'hant scuët,
- » Me m'oa ho c'hontet ma hunan, hac em pres alc'hoët ;
- » Me rento dec'h o taou c'hant scuët, netra justoc'h vit-se,
- » Ar c'holl a viran evidon, teomp-oll gant-se. »

Ar chanson-man zo eun exempl d'an oll en antier,
Ken couls eo evit an hostis 'vel vit ar bambocher ;
Ar bambocher pa n'eus arc'hant a ve servichet
Ha pa ve sec'h e c'hodell er mez a ve taolet.

D'an hostichen e zeo exempl couls a da reall
Rac aliez e ve affer gant tud meurbet fall,
Emân zo bet tapet, se a zo plesant,
Kemer mein gant eur filout 'bars en plaç arc'hant.

Composet gant RENE AR BARS, guinidic a Landreguer.

SÒN eun DÈN yaouank

A ZO BET TRAHISSET

GANT HE VRASSA MIGNON.

Var tòn : *Me m'eus choazet eur Vestres.*

Ha breman pa mon dichif gant neubent a studi
Me ia da zevel eur zòn herves ma fantazi ;
Mes kent mont pelloc'h arog , me ho ped , Bretonet ,
Ne rit ket din scouarn vouzar , gant-se ma chelaouet.

Me zo c'hoaz eun dèn yaouank , greder ket d'am c'homsou ,
Gouscoude gant ma c'hompaz ouzon tenna planiou ;
Eun ali m'eus da rei d'oc'h , oll dud yaouank curius ,
Tec'het pell , mar em c'hredet , d'eus daou hent danjerus.

Ar c'hetan gontan zo hent ar mabik Cupidon ,
Pehini dre gomzou caër n'eus tizet ma c'halon ,
Rag ma m'eus choazet da vestres eur plac'h d'am fantazi ,
Roan fors petra vo laret , ne garan nemert-hi.

Kenta m'eus bet ann enor hag ar chanz d'he guelec ,
Oa ann dri zul a viz eost , var dachen ar Sklerdet ;
He daou lagad a verve , he c'horf oa moan ha coant ,
Ne gredan ket ma he far 'bars ann departamant.

Hi doa laret din traou caër , ia , eno da gomanz ,
'Vit ma lakat da veva , ia oar ann esperane :
— « Assa , eta , dên yaouank , poent eo d'imp kimiada ,
Rac tostaat a ra d'ann roz , hag ann heol izella. »

— « Kenavo 'ta , ma mestres , ha dalc'het d'ho komsou ;
» Doue ar Mestr , mar plij gantan , vimp dimezet hon daou
» Mes 'vit beza dispartiet , kredit mad ne vimp ket ;
» Piou virfe vimp eureujet met teodou milliguet.

» Rabed eo d'imp kaout hanao barz hon tud na barz dên ,
» Met hon lezel enn hor c'hoant pa na c'houlennomp ken ;
» Ma teufemp 'benn da veva a drugare Doue ,
» Ni zo zur da vout euruz hed ann eternite. »

N'eus netra 'bet joaussoc'h evit ann nevez-amzer
Pa glever al lapouset pep lec'h dre ar c'harter ;
Pa glever d'eus ar mintin darn 'n'he o c'hragachat
Hag ann darn all o kana , darn all o c'huitellat.

Chetu aze eur skuër gaer , tud yaouank , 'vid omp holl ,
Pehini velomp bemdez , c'hetan ma pâr ann heol ;
Ann deiz all , dreïst ar re-all , leun a blijadures ,
Me iez d'ann abarde-noz betec ty va mestres.

Ne oan ket pell d'eus he zy , pa harzes ma fasaou :
Me a vele daou estik var ar memes bodaou ;
Plijadur moa d'ho guelet , muioc'h c'hoaz d'ho c'hlevet :
Pe seurt laouenediguez ! pried ha pried !

Mes eur pennadik goude me velez ma mestres
Gant eur galon glac'haret , leun a dristidigues :
— « Iec'hed mad d'hoc'h , ma mestres , ha joa pa ho kuelan
» Me gav d'in peuz poan speret pe hent-all oc'h bet clan. »

— « N'on ket bet clan , dên yaouank , poan spered n'am beuz me
» Nemet red eo dîn senti ouz gourc'hemenou Doue ;
» Ma zad en deuz laret dîn , dec'h , rog mont da gousket ,
» Penaoz oa red ho lezel : henoaz vin goulennet.

— « Souezet hon , ma mestres , pa sonjan er pardon ;
Ann deiz-se ne gredenn ket e senche ho kalon. »
— « Ne laret ket , dên yaouank , m'hon sench-dichench ato :
» Mar pije kavet guelloc'h , vijec'h ket deut en dro.

» Ha breman me meuz kavet eun dèn herves ma c'hoant ;
» Ouspen ma eo eun dèn brao , ne vank ket d'ahon argant. »
— « Me ho kleo mad , plac'h yaouank , red eo dñn o dilezel ;
» Me garfe bea enn douar , er bed ne vin ket pell.

» Kenavo d'hec'h a laran , kenavo gant glac'har ;
» Chetu me 'vel eun tad-moualc'h pa ve o klask he bar ;
» Mes dre he vouez drueuz hac e gomzou tener
» Hen zo zur d'eus unan-all , hac he c'havo eberr. »

N'eus ket mui a blijadur e mesk ar yaouanctis :
Ann tadou hag ar mamou hen difen è pep kiz ;
Hint d'efe dont da sonjal emant bet 'vel d'omp-ni ,
Mes ann oad a vir out he , ha n'ellont ket bout-mi.

Mem boa eur galon ken gué hac ar roz da viz mae ,
Me gane , 'vel ann estik , er festou noz ha de ,
Mes chetu on trabisset gant Bacchus , ar Judas ,
Kement en deus m'a anaveet ne ket vit laret pas.

Mes joa d'imp var ann douar , plijadur er bed ell !
Kouls eo d'imp-ni beza joauz 'vit n'em dol da vervel ;
Mar fot d'hoc'h gout ha klevet piou n'eus græt ar zôn men :
He hano zo Iann Boudik , euz a barres Kerrien.

